

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VRHOVNI PRIVREDNI SUD

Presuda br. Sl-4/72
od 25.X 1972.

Vijeće: Gabro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša, dr Velimir Filipović

Pomorski agent - Agentova legitimacija iz ugovora o prijevozu stvari morem - Agent nije pasivno legitimiran za potraživanje korisnika prijevoza iz ugovora o prijevozu stvari, koja se potraživanja odnose na vozarinu i druge troškove prijevoza

Tužitelj je primalac robe, a tuženik je agent koji je radio u ime broдача.

Platnim nalogom Okružnog privrednog suda u Beogradu Pl-58747/70 od 8.VI 1970. naloženo je tuženom da plati tužitelju 37.554,10 dinara sa 3% kamata od 13.II 1970. do isplate, kao i 639,60 dinara troškova mandatnog postupka.

Tuženi je prigovorio platnom nalogu u cjelini.

Nakon raspravljanja o prigovorima Viši privredni sud u Zagrebu, kao stvarno i mjesno nadležni sud, donio je pobijanu presudu kojom je spomenuti platni nalog Okružnog privrednog suda u Beogradu ukinuo i odbio tužbeni zahtjev (stav 1. izreke) i obvezao tužitelja da na ime naknade troškova spora plati tuženom iznos od 960.- dinara (stav 2. izreke). U razlozima ove presude prvi sud je zauzeo stajalište da tuženi nije pasivno legitimiran u odnosu na tražbinu tužiteljevu.

Protiv te presude tužitelj je pravovremeno izjavio žalbu. Istakao je razloge bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrdjenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno sudjenje, odnosno da se preinači i tužbeni zahtjev usvoji, i njemu dosude troškovi prvostepenog postupka. Tražio je troškove drugostepenog postupka.

Odgovor na žalbu nije podnjet.

Po razmotrenju svih spisa ovog spora, ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih razloga i prijedloga u smislu člana 353 ZPP, Vrhovni privredni sud je našao da žalba tužiteljeva nije osnovana.

Tužiteljeva tražbina odnosi se na više plaćenu vozarinu, razmjerno plaćenu proviziju njegovom špediteru za tu vozarinu, da naknadi štete i troškove što sve tužitelj potražuje u vezi s izvršenim prijevozom robe iz Kopra u Famagustu od strane broдача Phoenicia Line Bejrut, na osnovi ugovora o pomorskom prijevozu robe (zaključnica broj 87/69 od 14.XI 1969), koji je ugovor s tužiteljem kao naručiteljem prijevoza zaključio po ovlaštenju brođarovu, tuženi isključivo kao agent brođarov.

S obzirom na izložene nesporne činjenice, po ocjeni Vrhovnog privrednog suda, pravilno je prvi sud u pobijanoj presudi našao da tužitelj kao agent brođarov, istupajući u ime i za račun brođara, nije pasivno legitimiran u ovoj pravnoj stvari, pa se stoga pobijana presuda, kojom je odbijena tražbina tužiteljeva, pojavljuje kao pravilna i na zakonu osnovana. Tuženi je, naime, kao agent dužan da postupi po nalogima svoga brođara i nije ovlašten da te naloge mijenja, niti je za njegove radnje u svojstvu brođarovog agenta potrebna prethodna suglasnost ili naknadni pristanak bilo koga korisnika prijevoza, pa ni tužitelja kao naručitelja prijevoza. Suprotno ponašanje agenta dovelo bi do njegove odgovornosti prema brođaru i do pravne nesigurnosti koja bi mogla imati štetne posljedice ne samo za brođara već i za korisnika prijevoza, i značilo bi zapravo odstupanje od posla agencije. Stoga tužitelju jedino preostaje da se sa svojim potraživanjem obrati brođaru koji je izvršio prijevoz robe.

Vrhovni privredni sud je cijenio i žalbene razloge tužiteljeve, koje je on isticao i u toku postupka pred prvostepenim sudom, da su u pitanju radnje tuženoga van njegovog svojstva punomoćnika brođara, pa nalazi da se, s obzirom na stanje u spisima predmeta, ova tvrdnja tužiteljeva, za koju ne daje potrebne dokaze, ne može prihvatiti, kako je to pravilno i obrazloženo utvrdio i prvi sud u pobijanoj presudi. Sve radnje iz kojih proizlazi tužiteljeva tražbina tuženi je vršio po nalogu svoga brođara, pa za takvo svoje ponašanje tuženi, kako je to već istaknuto, nije odgovoran trećim osobama, te stoga nije pasivno legitimiran u ovoj pravnoj stvari.

Na osnovi izloženoga, žalbu tuženoga kao neosnovanu valjalo je odbiti, a pobijanu presudu potvrditi.

G.B.